

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO NARĖ
AGNĖ ZUOKIENĖ

Kodas 8860529 Gedimino pr. 53, LT- 01109 Vilnius Tel. (8-5) 2396700
El.p. Agne.Zuokiene@lrs.lt

LR Sveikatos apsaugos Ministrui
Raimondui Šukiui
Vilniaus g. 33, LT-01506 Vilnius, Lietuva
El. p. ministerija@sam.lt, raimondas.sukys@sam.lt

2010-12-22 Nr. 286

DĖL NARKOTIKŲ PREVENCIJOS EFEKTYVINIMO

Europos Komisija šių metų lapkričio 5 d. paskelbė ataskaitą „2010 m. ES kovos su narkotikais veiksmų plano (2009–2012 m.) įgyvendinimo pažangos apžvalga“. Ataskaitoje pažymėta, jog valstybės narės vis dar turi patobulinti savo narkotikų prevencijos programas, kad jos būtų veiksmingesnės ir grįstos praktiniais duomenimis. ES šalys tebevykdo visuotines prevencijos programas, nors įrodyta, kad jos yra neveiksmingos, o pažeidžiamoms grupėms skirtos atrankinės prevencijos programos daugumoje valstybių narių tebėra nepakankamai taikomos. Dauguma valstybių narių turi nedaug tokių prevencijos programų, pavyzdžiui, skirtų pramogų arba naktinio gyvenimo sričiai. Kreipiamės į Jus prašydami suteikti informacijos:

1. kokios prevencijos programos, skirtos pažeidžiamoms grupėms, šiuo metu vykdomos Lietuvoje?
2. Ar Lietuvoje yra/buvo programų skirtų pramogų/naktinio gyvenimo sričiai, skirtų nepilnamečiams? Ar buvo/yra tokių programų, skirtų pilnamečiams?
3. Kaip vertinate, ar nereikėtų nustatyti tokios tvarkos, kad nakties metu pasilinskinimo vietose ar gatvėje dėl chuliganizmo ar viešosios tvarkos drumstimo sulaikyti asmenys privaloma tvarka būtų tikrinami dėl narkotikų vartojimo?

Europos Komisijos ataskaitoje pažymėta, jog per praėjusį dešimtmetį narkotikų vartojimo modelis pasikeitė daugumoje ES valstybių narių ir pagrindinė pokyčių tendencija - skirtumo tarp legalių ir nelegalių psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo nykimas: narkotikų vartotojai gali išsilyti labai įvairių naujų medžiagų (vadinamųjų legalių svaigiųjų medžiagų,

angl. „*legal highs*“), kurios parduodamos internetu, reikmenų parduotuvėse (angl. „*head shops*“) arba gatvės prekiautojų. Narkotikų kontrolės departamento prie LR Vyriausybės direktorė dr. A. Astraukienė atkreipia dėmesį (informacija iš spaudos) į atsirandančias vis naujas svaiginimuisi skirtas ir psichoaktyviu poveikiu pasižyminčias medžiagas, pirkėjams pristatomas vis kita forma: žmonės kviečiami įsigyti produktų, kurie pristatomi ir reklamuojami kaip buityje naudojamos priemonės. Prieš kelerius metus jos buvo pardavinėjamos kaip „arbatos“, „trašos“, „botanikos tyrimams skirti mišiniai“, šiuo metu – kaip „spice“, „vonios druskos“ ar pan., tačiau tikroji visų šių produktų paskirtis – apsvaigimo efektas.

Kadangi egzistuoja EMCDDA išankstinio perspėjimo sistema, užtikrinanti informavimą apie naujas psichoaktyvias medžiagas, kreipiamės į Jus norėdami paprašyti informacijos, kokių veiksmų imamasi Lietuvoje gavus informaciją apie naujas psichoaktyvias medžiagas. Be abejonės, legalios svaiginamosios medžiagos kelia kol kas gerai nežinomo masto sveikatos grėsmių, todėl kovoti su jomis būtina. Kadangi tai apsunkina prekybos kanalai be sienų, kaip internetas, ir tai, kad rinkoje vietoj medžiagų, kurias pradedama kontroliuoti, greitai atsiranda naujos, prašome pateikti informaciją apie kovos su tokiomis grėsmėmis sistemą:

4. 2009 m. išankstinio perspėjimo sistemoje pranešta apie 24 naujas psichoaktyvias medžiagas, tai yra beveik dvigubai daugiau nei 2008 m. Kiek ir kokios informacijos buvo gauta per 2010 metus išankstinio perspėjimo sistemos dėka? Ar gavus tuos pranešimus ir reaguojant į juos buvo rasta tų produktų Lietuvos rinkoje? Kokių priemonių buvo imtasi?
 5. Kokie standartiniai veiksmų modeliai galimi, gavus išankstinį pranešimą apie naujas psichoaktyvias medžiagas? Kokiu teisiniu pagrindu yra galimybė imtis veiksmų? Kokios veiksmų pasėkmės (skiriamos baudos, konfiskuojamos prekės, kt.)?
 6. Prieš kelerius metus Lenkijoje kilo daug neramumų dėl svaiginamųjų medžiagų sudėtyje turėjusių įvairaus pobūdžio prekių (kolekcinės tabletės, neskirtos žmonių vartojimui vaistažolių mišiniai, kt.), kurios buvo pardavinėjamos net 900 prekybos taškų ir dėl kurių 18 žmonių mirė, šimtai - pateko į ligonines. Po 2 metų pereinamojo laikotarpio 2010-08-25 prekybos taškai buvo uždaryti. Ar Lietuvoje yra toių (Dopalacz) ar panašių medžiagų turinčių prekių?
 7. Kiek ir kokie konkrečiai produktai/medžiagos stebimos ir/ar išimtos iš apyvartos per pastaruosius metus dėl galimo narkotinio poveikio?
 8. Greitai atsirandantys nauji narkotikai – didelis uždavinys politikos kūrėjams. Naujos medžiagos tampa vis patrauklesnės ir vartotojams, nes jos pristatomos kaip legalūs nelegalių narkotikų pakaitalai (legalios svaigiosios medžiagos). Prašome nurodyti
-

informaciją, kiek per 2010 m. įrašyta naujų medžiagų į draudžiamų medžiagų sąrašą ir kurtas sąrašas yra viešinamas?

LR Seimo narė

Agnė Zuokienė

G.Šakinytė, 8 5239 6700
